

Activiteiten Stichting Sāthsāthai in oprichting, periode 2003 – juli 2004

Hulp aan individuele personen, woonachtig in Kathmandu: bijdragen in de kosten van (taal)cursussen en (beroeps)opleidingen

Sudip Kumar Gurung was ober in hotel Tradition (Thamel, Kathmandu). Met hem ontstond in maart 2003 het eerste meer persoonlijke contact. Hij was midden 20, is ongetrouwd en komt uit een dorp op een halve dag reizen van Kathmandu. Hij studeerde op dat moment bij de Patan University in Kathmandu 'commerce/economics' en zou naar verwachting in juni/juli 2003 zijn Bachelor-opleiding afronden. Bij gebrek aan middelen en aan financiële mogelijkheden van zijn thuisfront zou hij genoodzaakt zijn daarna terug te keren naar zijn ouderlijk huis. Wij hebben hem aangeraden verder te studeren voor zijn Masterdegree en aangeboden deze vervolgstudie te faciliteren door te voorzien in zijn studiekosten en zijn kosten van levensonderhoud (gedurende de periode van 2 tot 2½ jaar die nodig zouden zijn voor afronding van zijn Masteropleiding). Leidende gedachte was dat hij met een betere opleiding een betere kans op een baan en uitzicht op een beter inkomen zou kunnen verwerven. Niet alleen hijzelf, maar ook zijn familie zou daarvan mee profiteren.

Sudip heeft zijn Bachelordegree noch in juni/juli 2003, noch in het daarop volgende jaar gehaald. Hij verkeert momenteel in een fase waarin naar zijn mening niets meer deugt en hij noch werkt, noch studeert of wil studeren. De bedragen die wij in hem hebben geïnvesteerd zijn niet besteed aan zijn studie, maar aan ziekenhuiskosten van zijn moeder, financiële perikelen van een van zijn ooms en aan de inrichting van een nieuwe kamer. Wat betreft hulp in de geest van de stichting i.o. beschouwen we deze uitgaven als verloren. En als goede leerschool voor onze verdere activiteiten in Nepal! Wij hebben de financiële relatie met Sudip - met de betaling van zijn (huur)schulden - in juni 2004 beëindigd.

In maart 2003 ontstond het contact met Surendra Prasad Dhakal. Hij was - evenals Sudip Gurung - ober in hotel Tradition. Hij was tweede helft twintig en is getrouwd met Mira. Samen hebben ze een dochtertje, Sumi (najaar 2001) en er is een baby op komst (naar verwachting november 2004).

Surendra heeft nooit om steun voor zichzelf gevraagd. In gesprekken met hem gaf hij als 'toekomstdroom' aan dat zijn vrouw Mira een eigen naaiwinkeltje zou kunnen beginnen (zie hierna, onder 1b). Wij hadden een goede indruk van Surendra: vriendelijk, serieus en betrouwbaar. Hij beheerst het Engels zeer redelijk, zodat communicatie met hem goed mogelijk is. Vanwege zijn (door zijn ouders gearrangeerde) huwelijk heeft hij zijn studie 'commerce/economics' aan de Patan University beëindigd. Surendra heeft (sinds begin 2003) geen ouders meer. Op ons aandringen en met onze suggestie om zich te bekwamen in een richting waarin hij zich van de vele andere werkzoekenden in Nepal kan onderscheiden, kwam hij (in overleg met zijn hotelmanager Adwait Man Pradhan) met het voorstel om een cursus Japans te gaan doen. Hij denkt daarmee in de toeristenbranche - die zich weliswaar weinig rooskleurig ontwikkelt, maar waarbinnen door toenemend Japans toerisme een nog nauwelijks beantwoorde vraag naar Japanstaligen bestaat - werk te kunnen vinden.

Surendra volgt de taalcursus sinds augustus 2003 en is erg enthousiast. Voor zover wij kunnen beoordelen gaat het ook erg goed met zijn vorderingen. Het meest bevredigende is dat hij vanwege zijn (nog beperkte) kennis van het Japans - en omdat hij ook goed Engels en Hindi spreekt - is aangenomen als leerling in één van de meest prestigieuze hotels van Kathmandu, het Hyatt-Regency (gedurende de eerste 6 maanden als trainee). Bij goed gevolg krijgt hij komend najaar een vaste aanstelling met een inkomen van ca. 4.000 NRS en dat is bijna een verdubbeling van het salaris dat hij in hotel Tradition verdiende. Bovendien is hem voor het studiejaar 2004-2005 een 'scholarship' aangeboden op het taal instituut waar hij zijn Japanse les volgt. Voor het komende studiejaar voorziet Surendra (o.a. door les te geven aan beginnende cursisten Japans) zelf in de kosten van zijn Japanse studie.

Hulp aan individuele personen, woonachtig in Kathmandu: kleine investeringen in de aanschaf van apparatuur/meubilering en in de huur van werkruimte voor de ontwikkeling van kleinschalige economische activiteiten

Mira Prasad Dhakal - vrouw van Surendra Dhakal en moeder van dochter Sumi - heeft zich, na onze toezegging haar te zullen ondersteunen bij het opzetten van een naaiwinkeltje, in de periode maart - september 2003 voorbereid op de start van haar winkeltje door stage te lopen in een naaiatelier. In september 2003 zijn de eerste twee tweedehands trapnaaimachines en drie naaitafels gekocht en door ons betaald (ca. € 145,-). Al binnen enkele maanden had zij voldoende werk om uit de kosten te komen en een klein inkomen te verwerven uit haar werk. Ook heeft zij twee vriendinnen betrokken bij haar werk en deelt zij haar bescheiden inkomsten met hen. In november 2003 hebben wij - met een bijdrage van ca. € 240,- - de kosten betaald die door Mira zijn gemaakt voor de inrichting/meubilering/verlichting, de inkoop van voor het naaiwerk benodigde materialen en een kleine handelsvoorraad en hebben we - uit Nederland - het voor een naaiatelier benodigde basismateriaal meegebracht (ca € 80,-).

Tijdens ons bezoek in maart 2004 bleek behoefte te zijn aan een zgn. lockmachine. Zonder een dergelijke machine zouden Mira en haar vriendinnen afhankelijk blijven van derden die de afwerking van stofranden moeten uitvoeren. Mira wilde deze derde machine aanvankelijk zelf kopen met de opbrengsten van haar werk met de eerste twee machines. Wij hebben erop aangedrongen dat zij de lockmachine snel zou kopen en hebben haar daarvoor het geld gegeven (ca. € 75,-).

Bij ons laatste bezoek (juni 2004) werden ons trots de omzetcijfers getoond van de afgelopen maanden. De omzet bedroeg - na aftrek van de aanschaffingen - in de eerste maanden van 2004 ca. 6.000 NRS per maand (ca. € 68,-). De opbrengst van het werk van drie vrouwen, zonder rekening te houden met een vergoeding voor de door hen gewerkte uren. Natuurlijk (!) is deze opbrengst gelijkelijk onder de 3 vrouwen verdeeld. Sinds april/mei 2004 is de politieke onrust in Nepal sterk toegenomen, o.a. door een groot aantal 'verplichte' stakingen. Mira merkt dat sterk in haar omzet. De maanden mei en juni (en volgende) zullen daardoor financieel gezien een aanzienlijk magerder beeld geven dan de eerste maanden van dit jaar. Naast het naaiwerk wordt het winkeltje ook benut voor de verkoop van kleine accessoires, zoals haarbanden en cosmetica. Ook heeft één van de vriendinnen een hoekje ingericht waar zij klanten kan 'opmaken'. Ten slotte wordt het winkeltje sinds kort benut om enkele landbouwproducten uit het geboortedorp van Mira te verkopen.

Hulp aan individuele personen/gezinnen, woonachtig in het dorp Thulo Parsel: periodieke levering van kleding, gereedschap, schoolbenodigdheden, e.d.

Het dorp Thulo Parsel

Op een afstand van ca. 70 kilometer ten oosten van Kathmandu ligt in de heuvels het dorp Thulo Parsel. Het dorp bestaat uit ca. 500 woonhuizen en maakt deel uit van het district Kavre Palanchowk in de Bagmatizone. Het dorp ligt tegen een helling, enige honderden meters boven de rivier San Kosi en is nog niet ontsloten via een weg; daaraan wordt overigens wel gewerkt. Een reis van Kathmandu naar dit dorp vergt een volle dag. Na het bereiken van de stad Dhulikel wordt de asfaltweg verlaten en moet verder worden gereisd met een bus of een 4-wiel drive jeep. De weg is zeer slecht en in de regentijd vrijwel onbegaanbaar. De laatste kilometers moeten worden gelopen; een wandeling van ca. twee uur. In november 2003 hebben wij het dorp Thulo Parsel voor het eerst bezocht (een verblijf van drie dagen bij het gezin Tamang). Dat leverde inzicht op in het dagelijkse leven en de werkelijke woon-, werk en leefomstandigheden van het gezin Tamang en van de overige inwoners van het dorp Thulo Parsel.

Het gezin Tamang

Wij zijn in contact gekomen met het dorp Thulo Parsel via het gezin Tamang. Dit gezin bestaat uit 6 personen: vader Tasbir (49), moeder Masina (51), zonen Niraj, Marichman, en Jivan en dochter Pramila. De vier kinderen variëren in leeftijd van 14-20 jaar. Alle kinderen bezoeken de middelbare school. De oudste zoon (19 jaar oud) doet in 2005 eindexamen van de middelbare school en toont grote aanleg voor wiskunde. De dochter is één jaar jonger dan de oudste zoon en rondt haar middelbare school hopelijk in 2006 af.

De belangrijkste bron van inkomsten voor het gezin is het geld dat vader Tasbir verdient als trekkinggids. Daarnaast beschikt het gezin over een klein stukje land en een buffel, een paar geiten en een handvol kippen. De zeer eenvoudige maaltijden van het gezin bestaan uit een soort pap van gedroogd/gemalen maïs, melk van de buffel en het beetje groenten dat het akkertje oplevert.

Gedurende het trekkingseizoen (oktober t/m december en maart t/m mei) verblijft Tasbir meestal in Kathmandu (op zoek naar toeristen die hij van dienst kan zijn) of maakt hij met toeristen een trektocht. Door de veelvuldige afwezigheid van Tasbir en vanwege de traditionele man/vrouw verhouding vallen - naast het huishouden - zowel de zorg voor de dieren als de zorg voor het bewerken van het land onder de verantwoordelijkheid van Masina. De woonomstandigheden van het gezin Tamang zijn uiterst eenvoudig. Het gezin bewoont een bescheiden eigen huis met drie verdiepingen (de bovenste voor opslag van maïs en hooi), lemen vloeren en ramen zonder glas. 's Nachts (situatie voorjaar 2004; zie hierna, onder 2b) verblijven de buffel en de kippen in het benedenvertrek en slaapt het gezin dicht tegen elkaar aan op een paar matrasjes op de vloer van de eerste verdieping. Behoudens een kookhoek (open vuurtje), wat kookgerei en één gevlochten zitmat is de leefruimte beneden leeg. Gezeten wordt op de vloer. 's Avonds maakten (tot december 2003; zie hierna, onder 2b) de kinderen hun huiswerk bij het licht van een kerosinelamp die slechts een paar uur mocht branden, want kerosine moet gekocht worden en is duur. De eerste werkzaamheden 's morgens vroeg (om ca. 4.00 uur) zijn voor de vrouw van Tasbir: dan verwijdt zij de dieren uit het benedenvertrek, verwijdt met haar blote handen de door hen achtergelaten poep en begint de buffel te melken. De werk-, woon- en leefsituatie van het gezin Tamang is vergelijkbaar met die van de andere inwoners van het dorp Thulo Parsel.

Het beroep van Tasbir Tamang is trekkinggids. In mei 2003 hebben wij een eerste korte trektocht van 5 dagen met hem gemaakt. In maart 2004 heeft Tanja Kruk (de huidige secretaris) voor een groep van 7 personen een trektocht van 8 dagen onder zijn leiding georganiseerd naar het Annapurna Base Camp. Het voornemen bestaat om in maart 2005 weer een trektocht onder zijn leiding te organiseren voor een groep van 7-10 personen; deze keer in het Lantanggebied. Met Tasbir is de afspraak gemaakt dat de hulpvaardigen en dragers steeds zullen worden geworven in het dorp Thulo Parsel. Gezien de politiek onrustige situatie en het daardoor fors afgenomen aantal toeristen is het aantal trektochten dat Tasbir en zijn dorpsgenoten jaarlijks begeleiden zeer beperkt en daarmee zijn ook de gezinsinkomens klein.

Het gezin Tamang heeft in totaal drie maal een kleine bijdrage (van ca. € 100,- per keer) gekregen als directe inkomenssteun. Vooral augustus/september zijn moeilijke maanden; er zijn dan enkele maanden geen inkomsten geweest (geen toeristenseizoenen en dus geen trektochten) én er is sprake van extra uitgaven aan het begin van het nieuwe schooljaar. Aan het einde van zo'n inkomenloze periode heeft het gezin her en der schulden bij plaatselijke leveranciers die zo snel mogelijk eerst moeten worden afbetaald op straffe van woekerrentes. En ook de periode januari/februari - zonder trektochten en midden in de winter - is moeilijk overbrugbaar, zeker als het voorafgaande trekkingseizoen (oktober t/m december) weinig inkomsten heeft opgeleverd.

Het verlenen van incidentele inkomenssteun valt buiten het doel van de stichting. Tot op heden is die steun ten laste van het privé-inkomen van Ben en Tanja Kruk verleend. Ook in de toekomst zal dergelijke steun niet onder de vleugels van de stichting worden verleend, maar ten laste van het privé-inkomen van individuele bestuursleden van de stichting of via rechtstreekse giften van donateurs.

Periodieke levering van kleding, gereedschap, schoolbenodigdheden e.d.

Door steeds met dezelfde luchtvaartmaatschappij naar Nepal te reizen was één van ons al snel 'frequent flyer' met als voordeel dat per vlucht 25 kilo extra bagage gratis kan worden meegenomen. Van deze mogelijkheid is tot op heden 3 maal (in november 2003, in maart 2004 en in juni 2004) gebruik gemaakt om voor het gezin Tamang, de familieleden van het gezin en de directe burens goederen van verschillende aard mee te nemen. Steeds weer blijkt dat het gezin Tamang deze goederen ook daadwerkelijk deelt met familie, burens en bekenden in Thulo Parsel. De zendingen bestonden uit nieuwe artikelen. De waarde per zending bedroeg gemiddeld € 500,-. Inmiddels zijn onder meer naar Thulo Parsel gebracht:

- . ca. 35 paar berg- en sportschoenen en sandalen;
- . ca. 35 leesbrillen (van diverse sterkten) en zonnebrillen;
- . regenkleding (windjacks, regenjassen, poncho's en paraplu's);
- . truien, sokken en broeken;
- . klein gereedschap (hamers, spijkers, e.d.)
- . kleine huishoudelijke artikelen (handdoeken, scharen, naaigerei, tandenborstels, zeep, zitkrukjes e.d.);
- . schoolbenodigdheden (voornamelijk schriften, pennen, potloden/puntenslijpers, calculators).

De eerstvolgende levering van kleding, gereedschap, schoolbenodigdheden e.d. is gepland voor november 2004. Het pakket is natuurlijk al 'in opbouw'.

Hulp aan individuele personen/gezinnen, woonachtig in het dorp Thulo Parsel: kleine investeringen die het dagelijks leven van individuele gezinnen in en om het huis verbeteren

Solar

Vlak na het bezoek aan Thulo Parsel en het gezin Tamang in november 2003 is besloten om het huis van het gezin Tamang te voorzien van een kleine solar om een eind te maken aan de situatie dat de vrouw des huizes 's morgens in het donker met haar werkzaamheden moet beginnen, en dat de kinderen gehinderd worden in hun ontwikkeling doordat er 's avonds onvoldoende licht is om huiswerk te maken. Tijdens de zoektocht in Kathmandu naar een geschikte solar bleek dat er een subsidieregeling bestaat voor de installatie van solars in (o.a.) het district Kavre Palanchowk. Een week na het bezoek is op het dak van het huis van het gezin Tamang een solar geplaatst en zijn in het huis vijf lichtpunten aangebracht. In juni 2004 vertelde vader Tasbir dat hij op de solar ook een radio/cassettespeler voor de kinderen had kunnen aansluiten en de oudste zoon zei ons tijdens een ontmoeting in Kathmandu zelfs dat met de komst van de solar voor hem het paradijs was aangebroken. Dit projectje heeft ons geleerd dat het brengen van elektriciteit in een woonhuis in Thulo Parsel van een voor ons bijna onvoorstelbare betekenis is en een belangrijke impuls vormt voor verbetering van de woon- en leefsituatie. De totale investering voor de solar en de 5 lichtpunten bedroeg ca. € 360,-.

Stal

Tijdens het bezoek in november 2003 bleek dat de lange werkdagen dagen van de inmiddels 51-jarige vrouw des huizes - Masina - beginnen met het al voor zonsopgang en in het donker verwijderen van de dieren en van de door hen achtergelaten poep uit de woonruimte en het melken van de buffel op het erf. Door de komst van de solar en de lichtpunten (waarvan er één buiten is geplaatst) kunnen deze werkzaamheden nu met kunstverlichting plaatsvinden.

Ter verdere ontlasting van Masina heeft intensief overleg plaatsgevonden met haar echtgenoot Tasbir over de bouw van een kleine stal voor de buffel/geiten met een goede deur en dito slot, waar deze dieren 's nachts veilig kunnen worden ondergebracht. We verwachten van dit project (het bouwen van een stal) niet alleen verlichting van de werkzaamheden van Masina, maar ook een verbetering van de gezondheidssituatie van het gezin (en vooral van Masina zelf, die in juni 2004 na een ziekenhuisonderzoek een stevige hoeveelheid wormen e.d. in haar darmen bleek te hebben). De inzet is dat onze bijdrage van € 500,- de kosten dekt van aan te

schaffen materialen als hout voor dak, deur en raam, dakbedekking en een slot, van in te huren dragers om de benodigde (gratis) stenen aan te dragen en van een eventueel in te huren timmerman. Afspraak is dat Tasbir de regentijd zal benutten om de stal zelf te bouwen en dat de stal bij ons bezoek in november 2004 klaar en in gebruik zal zijn.

Verbeterd kooktoestel

Masina Tamang of haar dochter zullen deelnemen aan het project 'verbeterde stove' (zie voor een beschrijving van dit project hierna, onder 3b) dat in september 2004 zal beginnen met een cursus van 7 dagen. Aansluitend wordt van de cursisten (in dit geval van Masina of haar dochter) verwacht dat zij zelf - met hulp van medewerkers van het Centre for Rural Technology- de bestaande traditionele kookplaats vervangen door een verbeterd kooktoestel volgens de specificaties van de Verenigde Naties. Daarmee zou het gezin Tamang verlost worden van een voor de gezondheid schadelijke wijze van koken, waarbij het hele woonvertrek zich vult met rook én zou Masina per dag minder tijd hoeven te besteden aan het verzamelen van brandhout, omdat met de verbeterde stove efficiënter kan worden gekookt.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat de in dit onderdeel beschreven voorzieningen alleen bij het gezin Tamang worden gerealiseerd. Waar nodig en mogelijk zullen ook andere individuele gezinnen in Thulo Parsel worden ondersteund bij de verbetering van hun woon- en leefsituatie.

Hulp aan individuele personen/gezinnen, woonachtig in het dorp Thulo Parsel: investeringen in de opleiding van de kinderen met het oog op hun toekomstige mogelijkheden om zelfstandig een inkomen te verwerven

Tijdens een door de secretaris georganiseerde trektocht in Nepal in maart 2004 ontstond een persoonlijk contact tussen één van de deelnemers – de huidige voorzitter van onze stichting - en Bolle Bahadur Magar, een ca. 20-jarige drager uit het dorp Thulo Parsel. Tijdens dit contact bleek dat Bolle zich graag zou willen scholen als trekkinggids. Daar Bolle nauwelijks Engels spreekt, zou hij echter nooit tot een trekkinggids-cursus worden toegelaten. Op verzoek van Joost Hasenaar zijn Ben en Tanja Kruk in juni 2004 samen met Bolle naar een (door eerdergenoemde hotelmanager Adwait Man Pradhan aangeraden) taalinstituut in Kathmandu gegaan. Bolle heeft zich daar ingeschreven voor een cursus Engels van drie maanden. Hij is op 4 juli met de cursus begonnen en zal de cursus eind september afronden, zodat hij gedurende het trekkingseizoen (oktober t/m december en maart t/m mei) als drager kan werken. Het is de bedoeling dat Bolle zijn tijdens de cursus vergaarde kennis van het Engels gedurende het trekkingseizoen in de praktijk oefent met toeristen en zodoende zijn taalvaardigheid verder verbetert. Hij zou zich dan volgende zomer kunnen inschrijven voor de trekkinggids-cursus (die in de maanden juni tot en met september in Kathmandu wordt gegeven).

Hulp aan (groepen) inwoners van het dorp Thulo Parsel: het initiëren en (mede)financieren van kleinschalige projecten gericht op scholing/voorlichting over de opwekking van stroom met behulp van zonlicht, wind of waterkracht, over de verkrijging van brandstof en schone meststof door biovergisting van menselijke en dierlijke uitwerpselen, over het gebruik (en de bouw) van een 'improved stove', e.d. en op daadwerkelijke realisering van deze voorzieningen

Elektriciteit en biogas: een project in aanloopfase

Tijdens het bezoek aan Thulo Parsel in november 2003 is gebleken dat slechts een beperkt aantal woningen is voorzien van een solar/elektriciteit. Plaatsing van een solar bij het gezin Tamang bleek van grote waarde voor de woon- en leefsituatie van de gezinsleden. Daaruit is de ambitie geboren om voor grotere delen van het dorp Thulo Parsel te voorzien in elektriciteit voor de verschillende huishoudens. Dat zou kunnen door middel van solars, maar ook door middel van waterkracht en kleinschalige hydro-elektrische apparatuur of door het benutten van windkracht. Welke maatregelen in de specifieke situatie van het dorp Thulo Parsel het meest geschikt zijn, zal uit een haalbaarheidsonderzoek moeten blijken. Opschaling van

projecten naar het niveau van het hele dorp of een groot deel daarvan vergt betrokkenheid van meer financiële middelen en de inzet van ter plaatse bekende experts. Daarom is in juni 2004 contact gezocht met de programmamanager van het Rural Energy Development Programme (REDP) van de Verenigde Naties (VN) voor het district Kavre Palanchowk. Afgesproken is dat in november 2004 een tweede ontmoeting zal plaatsvinden, waarin zal worden vastgesteld welke concrete acties door de stichting op het niveau van het dorp Thulo Parsel kunnen worden ontwikkeld, welke vervolgstappen dat vergt en in hoeverre de VN daarbij behulpzaam kan zijn. Het bezoek aan het gezin Tamang heeft ook inzicht opgeleverd in de manier waarop met menselijke en dierlijke uitwerpselen wordt omgegaan. Door de overheid is de woning van het gezin al voorzien van een extern toilet. Na realisering van de stal zal ook geen sprake meer zijn van dierlijke mest in de woning. Het gesprek met de programmamanager van het REDP leverde suggesties op om in de toekomst iets te gaan doen met biovergisting van deze uitwerpselen. Ook dat vergt voorafgaand onderzoek ter plaatse naar de mogelijkheden. Verloopt biovergisting van meststoffen succesvol, dan levert dat biogas op dat kan worden gebruikt om te koken (en dat betekent dat minder of geen hout meer nodig zou zijn). Bovendien levert het mest op voor gebruik op de akkers die veel minder schadelijk is voor de gezondheid van de bewoners, omdat de daarin aanwezige ziektekiemen tijdens het vergistingsproces onschadelijk worden gemaakt. Ook de mogelijkheden van biovergisting in Thulo Parsel zullen tijdens het gesprek in november a.s. met de programmamanager van het REDP aan de orde komen.

Verbeterde kooktoestellen

Eén van de doelstellingen van de VN is de verspreiding van een door de VN ontwikkelde zogenoemde 'improved stove' (een verbeterd kooktoestel) ter vervanging van de traditionele kookplaatsen in woonhuizen. De traditionele kookplaatsen bestaan gewoonlijk uit een open vuurtje in een hoek van het woonvertrek. Er is meestal geen aparte keuken en de kookplaats is niet voorzien van een schoorsteen. Het gevolg hiervan is dat de rook zichzelf een uitweg zoekt door kieren in het dak en zich daarbij over de hele woonruimte verspreidt. Dat levert voor de aanwezigen - meestal vrouwen en kinderen - een zeer ongezonde leefomgeving op. Een gevolg is ook dat meer brandhout wordt gebruikt dan nodig is, omdat ook de warmte van het vuur zich over de hele ruimte verspreidt en slechts voor een deel bijdraagt aan het koken van eten.

Bij het bezoek aan Thulo Parsel in november 2003 is gebleken dat alle bezochte huizen beschikken over de hier beschreven traditionele kookplaatsen. Op advies van de programmamanager van het REDP is in juni 2004 contact gelegd met het Centre for Rural Technology (CRT) in Kathmandu. Tijdens het gesprek met de CRT bleek dat het bedoelde verbeterde kooktoestel niet te koop is. Verspreiding van deze toestellen vindt plaats via de weg van een cursus van 7 dagen voor een groep van 10-15 vrouwen waarin hen de nadelen van de traditionele kookplaatsen en de voordelen van de verbeterde kooktoestellen worden uitgelegd. Vervolgens wordt deze groep geleerd hoe zij zo veel mogelijk met plaatselijk aanwezige materialen zelf zo'n verbeterd kooktoestel kunnen bouwen. Slechts twee metalen onderdelen (een kookring en een schoorsteenpijpje aan de buitenzijde) zullen moeten worden gekocht.

Het project is een succes als de cursisten thuis daadwerkelijk volgens de gegeven aanwijzingen een verbeterd kooktoestel bouwen en gaan gebruiken. Een vervolgsucces zou zijn als de cursisten hun kennis en ervaring - mogelijk tegen een kleine vergoeding - doorgeven aan andere dorpsgenoten en het project zichzelf zodoende vermenigvuldigt. Tijdens de cursus van de CRT krijgen de cursisten handreikingen om de door hen verworven kennis te verspreiden onder hun dorpsgenoten. Volgens de CRT is het beschreven project inmiddels al in ruim 130 dorpen met succes uitgevoerd. Afgesproken is dat een tweetal ervaren deskundigen van de CRT uit Kathmandu de cursus in september 2004 in het dorp Thulo Parsel gaat verzorgen voor een groep van 10-15 vrouwen. In augustus 2004 vindt in Kathmandu nog een gesprek plaats over de details van het project tussen de betrokken medewerkers van de CRT en een delegatie uit het dorp Thulo Parsel. Twee maanden na afloop van de cursus zullen de cursusleiders nogmaals naar

Thulo Parsel reizen om ter plaatse te bekijken of de beoogde verbeterde kooktoestellen ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd en zullen zij nadere adviezen geven als dat niet geheel volgens de aanwijzingen is gebeurd. De totale kosten van dit project bedragen ca. € 500,--.